خبر

یارانه تولید تنها به برخی صنایع اختصاص یافته است

■ **فارس:** رییس کارگروه صنایع غذایی معاونت فناوری ریاست‌جمهوری با بیان اینکه تنها برخی صنایع پس از هدفمندی یارانه‌ها، یارانه خود را دریافت کرده‌اند اظهار داشت: یارانه باید به همه صنایع اختصاص یابد. بهروز فروتن در هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی مطبوعات و خبرگزاری‌ها با بیان اینکه در هدفمندی یارانه‌ها باید دقت بیشتری به صنعت شود، اظهار داشت: یارانه صنعت باید مستقیم و تنها در اختیار واحدهای تولیدی فعال قرار بگیرد. وی ادامه داد: صنعت نیازمند مدیریت جدی اقتصادی است.

رییس کارگروه صنایع غذایی معاونت فناوری ریاست‌جمهوری تصریح کرد: در افق ۱۴۰۴ ایران بیش از ۳۰۰میلیون تن تولیدات کشاورزی و ۱۰۰میلیون تن مصرف داخلی خواهد داشت و عملا ۲۰۰میلیون تن مازاد تولید خواهیم داشت. فروتن افزود: باید امروز پیش‌بینی برای چشم‌انداز ۲۰ساله داشته باشیم و به این صورت مازاد مصرف تبدیل به ضایعات خواهد شد. این فعال اقتصادی با بیان اینکه سهم صنایع از یارانه‌ها تنها به برخی از صنایع اختصاص یافته اظهار داشت: یارانه داده‌شده چشمگیر نیست و این یارانه باید به تمام صنایع اختصاص پیدا کند.

رشد ۱۸/۵درصدی مصرف گاز خانگی

■ **ایسنا:** اولین بارش جدی باران در فصل پاییز، مصرف گاز کشور و به‌ویژه مصرف بخش خانگی را دستخوش تغییرات جدی کرد و موجب شد مصرف خانگی گاز نسبت به هفته قبل رشدی ۱۸/۵درصدی را نشان دهد. در سه روز نخستین اولین بارش جدی فصل پاییز یعنی در روزهای چهارم، پنجم و ششم آبان‌ماه حدودهزار و ۲۲۰میلیون مترمکعب گاز در کشور مصرف شد که از این میزان ۶۶۷میلیون مترمکعب یعنی حدود نیمی از آن به بخش خانگی مربوط بود. میزان مصرف گاز کشور در این مدت نسبت به دوره مشابه سال قبل حدود ۱۰درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین مصرف این سه روز در مقایسه با همان روزها در هفته گذشته بیش از پنج‌درصد رشد داشته است. اما مصرف بخش خانگی در این سه روز نسبت به سال قبل بیش از ۲۷/۵درصد و نسبت به هفته قبل حدود ۱۸/۵درصد رشد داشته است.

فروش نامحدود ارز مسافرتی به یک‌بار در سال محدود شد

بحران کمبود ارز

شرق: پس از یک‌سال تلاش برای مهار تنش در بازار ارز بالاخره بانک مرکزی به این نتیجه رسید تا ارز مسافرتی را تنها یک‌بار در سال در اختیار هر فرد قرار دهد. گفته می‌شود، بانک مرکزی به‌زودی این بخشنامه را برای اجرا به شبکه بانکی ابلاغ خواهد کرد. در ادامه صرافی‌ها نیز ناچار هستند از این بخشنامه تبعیت کنند. با این حساب به نظر می‌رسد ماجرای کمبود ارزی دایره بحران نزدیک‌تر شده است.

تا پیش از این هر بار که فردی نیاز به ارز مسافرتی داشت می‌توانست با ارایه مدارک لازم از جمله بلیت سفر به بانک‌ها یا صرافی‌ها تا سقف دو هزار دلار ارز خریداری کند. شکاف میان نرخ ارز دولتی و آزاد باعث شد بسیاری به طور صوری اقدام به خرید بلیت مسافرتی کنند و بعد از خرید ارز، بلیت خود را به آژانس پس دهند. این شیوه اگرچه منجر به کسر مبلغی از قیمت بلیت می‌شد اما آنقدر سودآور بود تا برای چندین بار دیگر هم مورد استفاده افرادی قرار گیرد که خواهان کسب سود بودند. در کنار این، شیوه‌های دیگری نیز وجود داشت که از سوی متقاضیان ارز مسافرتی مورد استفاده قرار می‌گرفت اما این روش رایج‌ترین آنها بود. همین عامل باعث شد که بانک مرکزی از روی ناچاری ارایه ارز مسافرتی را محدود به یک‌بار در سال کند و تقاضایی بیش از گذشته را به بازار آزاد سوق دهد.

با این حال بانک مرکزی این بخشنامه را به زودی روانه بانک‌ها و صرافی‌ها خواهد کرد تا شاید به زعم خود بتواند بازار ارز را به آرامش گذشته بازگرداند؛ سیاستی که در سال‌های ۷۲ و ۷۴ از سوی بانک مرکزی به کار گرفته شد، اما نتیجه نداد. شاید بهمنی با آزمایش دوباره این سیاست به دنبال به دست آوردن نتیجه‌ای دیگر است.

تکرار روزهای بد برای بانک مرکزی

شاهین شایان‌آرانی از جمله کارشناسانی است که در تحلیل بازار ارز خبره است. او در گفت‌وگو با «شرق» از شکست چنین سیاستی سخن می‌گوید: «اعمال محدودیت عرضه ارز دولتی نه تنها بازار ارز را به کنترل بانک مرکزی در نمی‌آورد، بلکه تقاضا برای ارز را با شدت بیشتری به بازار آزاد منتقل می‌کند. مطمئنا این مساله با فشار بیشتر موجب افزایش نرخ ارز می‌شود که نتیجه‌ای جز ادامه دو نرخی شدن بازار ارز و شکاف بیشتر نرخ دولتی و آزاد نخواهد داشت.»

به گمان آرانی این سیاست می‌تواند برای مدت کوتاهی اثربخش باشد، اما در میان‌مدت و بلندمدت به هیچ‌وجه نتیجه مطلوبی در پی نخواهد داشت. با این حال بانک مرکزی در نظر دارد با اعمال سیاست محدودیت عرضه ارز از ورود دلالان و سوءاستفاده‌گران از افزایش نرخ ارز در بازار آزاد جلوگیری کند اما کارشناسان اقتصادی معتقدند آنانی که به دلایل موجه ناچارند به سفرهای خارج از کشور بروند ارز خود را از بازار آزاد تامین خواهند کرد و محدودیت بانک مرکزی مانع از خرید ارز و مسافرت آنان نخواهد شد. در این میان شایان‌آرانی به عنوان پیشنهاد می‌گوید: «اگر بانک مرکزی مطمئن است که با این روش می‌تواند نرخ ارز را کنترل کند، همین عرضه محدود ارز را نیز بردارد و تمامی تقاضاها را به بازار آزاد سوق دهد.»

نکته

اعمال محدودیت عرضه ارز دولتی نه تنها بازار ارز را به کنترل بانک مرکزی در نمی‌آورد بلکه تقاضا برای ارز را با شدت بیشتری به بازار آزاد منتقل می‌کند

آیا کمبود ارز داریم؟

همان روزهایی که برای اولین بار تنش بازار ارز به خبر روز رسانه‌ها بدل شد، همراه با آن خبر دیگری نیز به صورت غیررسمی محافل خبری را پر کرد که نشان از کمبود ارز در کشور داشت. این بار نیز که قرار است بخشنامه محدود شدن عرضه ارز به زودی راهی شبکه بانکی شود، همین شایبه بیش از پیش قوت گرفته است. شاید نتیجه این سیاست شکست‌خورده که بهمنی به دنبال آن است به حاشیه راندن بحران کمبود ارز باشد تا در پس آرام کردن بازار ارز از نظرها دور شود. البته بحران ارزی کشور هیچ‌گاه توسط بهمنی تایید نشده بلکه وی همواره بر منابع ارزی کافی تاکید کرده است. حتی آن زمان که خبر بلوکه شدن منابع ارزی ایران در سایر کشورها نیز دهان به دهان می‌چرخید، باز هم بهمنی از منابع ارزی قابل ملاحظه ایران سخن راند. در همین راستا هم بود که بمباران ارزی در گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دو سیما از زبان رییس‌کل به بیرون درز کرد تا شاید موج سواران بازار ارز را از ادامه تنش در بازار ارز منصرف کند. با این حال نه‌تنها این اتفاق نیفتاد، بلکه آنان مصمم‌تر از قبل وارد بازار شدند تا اینکه امروز رییس‌کل خواهان به‌کارگیری سیاستی است تا شاید بتواند بازار ارز را تحت کنترل خود درآورد.

شایعاتی از نوع ارزی

حرف و حدیث‌ها درخصوص تلاطم‌های ارز به کمبود آن ختم نمی‌شود، از جمله اینکه بالا و پایین کردن نرخ ارز برای تامین منابع یارانه‌های نقدی و حتی تامین بخشی از کسری بودجه دولت است. با این حال تاکنون تمامی مسوولان و حتی رییس کل بانک مرکزی چنین ادعاهایی را تایید نکرده‌اند. اما آنچه مسلم است، بانک مرکزی باید با ریشه‌یابی تلاطم‌های بازار ارز به کنترل آن مبادرت کند. البته این امر پیشتر انجام شد و بانک مرکزی گزارشی را از بازارهای ارز و سکه تهیه کرد و به دست اعضای شورای پول و اعتبار داد. نتیجه این گزارش این بود که بخشی از تلاطم‌های بازارهای ارز و سکه مربوط به نقدینگی سرگردان است که برای کسب سود هر دم از یکی از بازارها سر درمی‌آورد. به همین دلیل بهمنی در شورای پول و اعتبار حاضر شد و در خواست افزایش نرخ سود سپرده‌ها را مطرح کرد، اما اعضای شورا ترجیح دادند به بهانه حمایت از تولید «نه» بزرگی را تحویل او دهند. البته بهمنی هنوز هم بر افزایش نرخ سود سپرده‌ها تاکید دارد و هنوز هم برای تحقق آن تلاش می‌کند اما هرچه که به پایان سال نزدیک‌تر می‌شویم، تحقق این خواسته بیش از گذشته رنگ می‌بازد. به جز این، کارشناسان اقتصادی معتقدند فضای کسب‌وکار ایران چندان برای سرمایه‌گذاری مناسب نیست و به همین دلیل برخی از تولیدکنندگان ترجیح داده‌اند ظرفیت تولید را کاهش دهند و از انجام هرگونه سرمایه‌گذاری مولد خودداری کنند. این نیز می‌تواند عامل دیگری باشد تا بر میزان وجوه سرگردان بیفزاید و نفس بازار ارز را بند آورد.

توافق جدید نفتی ایران – ترکیه

نفت ایران هنوز ۱۰۰ دلاری است

مهر: مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت با اشاره به امضای قراردادهای جدید افزایش صادرات نفت به ترکیه اعلام کرد: با وجود بحران اقتصاد جهانی بهای سبد نفتی ایران هنوز بالای ۱۰۰ دلار است. سیدمحسن قمصری با اشاره به امضای قراردادهای جدید صادرات نفت به ترکیه گفت: بر اساس قراردادهای جدید امضاشده با ترکیه حجم صادرات نفت ایران به این کشور همسایه افزایش می‌یابد. مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران با اعلام اینکه مطابق با قراردادهای جدید حجم صادرات نفت به ترکیه تا سقف ۷/۵میلیون تن قابل افزایش است، تصریح کرد: در شرایط فعلی به‌طور متوسط روزانه ۱۵۰هزار بشکه نفت خام به ترکیه صادر می‌شود. این مقام مسوول با تاکید بر اینکه امکان افزایش حجم صادرات نفت تا سقف ۱۸۰هزار بشکه در روز به ترکیه وجود دارد، اظهار داشت: نفت صادراتی ایران از طریق نفتکش‌ها در دریای مدیترانه تحویل خریداران ترکیه‌ای می‌شود. در جولای سال جاری میلادی، ایران با صادرات ۱/۳میلیون تن نفت خام به ترکیه در بین ۲۲ کشور صادرکننده نفت، مقام نخست بازار نفتی این کشور همسایه را تصاحب کرده است. پس از جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین تامین‌کننده نفت ترکیه، عراق با صادرات ۴۳۰هزار و ۸۶۹ تن نفت در جایگاه دومین صادرکننده نفت به ترکیه قرار داشته است.

نقدی بر پس گرفتن امضا توسط نمایندگان

ادامه از صفحه اول

در این مورد زمان ارجاع موضوع به کمیسیون تخصصی به تعبیر و تفسیر رییس مجلس از «اسرع وقت» منوط و وابسته می‌شود که به هیچ‌وجه درست نیست. زیرا انجام خواسته مهم تعداد زیادی از نمایندگان و یک‌چهارم از رأی‌دهندگان در سراسر کشور به تمایل و تصمیم یک نماینده که به موجب ماده ۱۵ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس حتی ممکن است با «اکثریت نسبی» انتخاب شده باشد، موکول و معلق می‌گردد.اما اینک که چنین تعبیر مبهمی در متن قانون آمده و از صافی شورای نگهبان هم گذشته، چاره‌ای نداریم جز اینکه با استفاده از ملاک ماده ۲۲۴ قانون مدنی که الفاظ عقود را محمول بر معانی عرفیه دانسته، در این مورد هم به عرف رجوع کرده و بگوییم منظور از «اسرع وقت» مدتی است که «بنای عقلا» و عرف جامعه آن را برای فرستادن متن سوال از اتاق رییس‌مجلس به کمیسیون یا کمیسیون‌های تخصصی -که همه در ساختمان مجلس مستقر هستند- کافی می‌داند.

پ- آنچه کمیسیون تخصصی پس از رسیدن سوال به آن باید انجام دهد و آنچه رییس‌جمهور باید به آن اقدام کند، تقریبا و نه تحقیقا مقید به زمان‌ها و مواعدی است. اما گمان می‌رود این مهلت‌ها و مواعد دقیق‌تر از آنچه هست می‌توانست و می‌تواند باشد. در عین حال برای ضبط و ثبت مواعد نیز بهتر است روش و مکانیسم مشخصی پیش‌بینی شود.

ت- در ماده از عبارت «.. از سوال خود منصرف نشده باشند...» استفاده شده است. همچنین این انصراف باید در مورد حداقل یک‌چهارم از سوال‌کنندگان تحقق یابد. درخصوص این موارد گفتنی است: اولا: با توجه به مقدمات قضیه، منظور از «منصرف شدن» این است که این یک‌چهارم پس از مطالعه گزارشی که پس از حضور نماینده رییس‌جمهور در کمیسیون تخصصی و استماع توضیحات او، تهیه و در اختیار نمایندگان سوال‌کننده قرار داده شده است، قانع شوند و «انصراف» خود را اعلام کنند. به عبارت دیگر، پیش از رسیدن فرآیند «سوال» به این مرحله، ظاهرا، امکان انصراف وجود ندارد. دوم: اینکه نمایندگان سوال‌کننده «تک‌تک» و انفرادا بتوانند اعلام انصراف کنند، تا حدی، قابل‌تامل است. زیرا با توجه به آنچه در مورد ماده ۶۶۹ قانون مدنی گفتیم و با عنایت به مسوولیت گروهی و جمعی نمایندگان در مقابل مردم، انصراف فردی ایشان درست به نظر نمی‌رسد. شاید بتوان گفت استثنایی که در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس بر ماده ۶۶۹ البته در این مورد خاص وارد شده در حد قدر متقین باید اجرا شود. یعنی یک‌چهارم از کل سوال‌کنندگان پس از ملاحظه گزارش، به هیات جمع، اراده خود را به انصراف اعلام کنند. اما آنچه مسلم است این است که اگر انصراف فردی هم قابل‌قبول باشد، پیش از رسیدن به مرحله مورد اشاره ممکن و قابل قبول نیست.

۵- نتیجه: از آنچه نوشته شد می‌توان نتیجه گرفت:

الف – در قانون اساسی و «آیین‌نامه داخلی مجلس» چیزی به اسم «پس‌گرفتن امضا» نداریم. در ماده ۱۳۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، موضوع «استرداد طرح‌های قانونی» از جانب امضاکنندگان طرح پیش‌بینی شده که:

اول: چیزی غیراز «پس‌گرفتن» یا «استرداد» امضاست.

دوم: مشخصا مربوط به «طرح‌های قانونی» است نه چیز دیگر.

سوم: نصاب امضاکنندگان در مورد طرح‌ها ۱۵نفر و کاملا با نصاب یک‌چهارم نمایندگان متفاوت است. با این حال چنین استردادی در صورتی که پس از شور اول باشد، فقط با تصویب مجلس میسر است.

ب- حاصل اینکه مقوله «پس‌گرفتن» یا «استرداد امضا» در هیچ موردی در قانون اساسی و آیین‌نامه داخلی تجویز نشده است و اگر منظور «انصراف از سوال» باشد، چنین اقدامی – اگر هم از جانب فردفرد سوال‌کنندگان ممکن باشد، پیش از ارجاع سوال به کمیسیون و استماع دفاع و توضیح نماینده رییس‌جمهور و تسلیم گزارش مربوط به آن به نمایندگان سوال‌کننده قانونی و قابل قبول نیست. والله اعلم

گذر

بهمنی در بانک مرکزی ماندنی است

■ **مهر:** مشاور رییس‌کل بانک مرکزی زمزمه رفتن بهمنی از بانک مرکزی را رد و دلایل افزایش نرخ دلار در بازار آزاد را اعلام کرد. کوروش پرویزیان در هجدهمین نمایشگاه مطبوعات و خبرگزاری‌ها در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا زمزمه رفتن بهمنی از بانک مرکزی صحت دارد، این موضوع را رد کرد. مشاور ارشد رییس‌کل بانک مرکزی ایران همچنین خواستار منطقی شدن نرخ سود بانکی شد و دلایل افزایش نرخ ارز در بازار آزاد را اعلام کرد. پیش از این نیز شنیده می‌شد که بهمنی در بانک مرکزی ماندنی است.

احتمال تغییر مدیرعامل بانک مسکن قوت گرفت

■ **فارس:** یک مقام آگاه گفت: تغییر مدیرعامل بانک مسکن ظاهرا جدی است چراکه وی این روزها غیبت‌های مکرر و طولانی داشته و کمتر در سر کار خود حاضر می‌شود. این مقام آگاه که نخواست نامش فاش شود افزود: تغییر مدیرعامل بانک مسکن هرچند به استیضاح یا عدم استیضاح وزیر اقتصاد بستگی بسیاری دارد اما به مهرحال ظاهرا اگر استیضاح وزیر اقتصاد در مجلس رأی نیاورد باز هم رفتن مدیرعامل کنونی بانک مسکن قطعی است. وی ادامه داد: هنوز چیزی قطعی نشده است اما به هر حال حضور کمتر مدیرعامل کنونی بانک مسکن در محل کار خود این شایعه را تقویت کرده که رفتن وی قطعی است. به گفته این منبع آگاه، حتی یکی از معاونان مدیرعامل بانک مسکن به نام سهمانی، عضو هیات‌مدیره بانک به‌عنوان جانشین وی مطرح است. او تاکید کرد: تا همین الان هیچ بحثی در خصوص رفتن شریفی مدیرعامل بانک مسکن نشده چراکه اگر این کار قطعیت پیدا کند اسامی افراد مدنظر برای تایید صلاحیت باید به وزارت اقتصاد ارایه می‌شد که تاکنون این کار صورت نگرفته است.

قیمت نفت سبک ایران از مرز ۱۱۰ دلار گذشت

■ **فارس:** میانگین بهای هر بشکه نفت خام صادراتی ایران در هفته گذشته به ۱۰۸دلار و ۷۷سنت رسید که انتظار داریم در روزهای آتی شرایط برای قیمت نفت ایران ثابت باقی بماند و با تغییراتی مواجه نشود. میانگین بهای هر بشکه نفت خام صادراتی ایران در هفته گذشته به ۱۰۸ دلار و ۷۷ سنت رسید. این گزارش حاکی است بر این اساس میانگین بهای هر بشکه نفت سبک ایران در این مدت ۱۱۰ دلار و ۲۰ سنت و میانگین بهای هر بشکه نفت سنگین ایران ۱۰۸ دلار و ۱۰سنت بوده است. این گزارش اضافه می‌کند با توجه به فرارسیدن فصل سرما انتظار می‌رود قیمت هر بشکه نفت سبک و سنگین نسبت به روزهای گذشته افزایش یابد اما وجود بحران‌های مالی و جنبش وال‌استریت نیویورک در آمریکا و اروپا موجبات این امر را فراهم آورده است تا قیمت این ماده هیدروکربوری با افزایش روبه‌رو نشود و حتی در برخی از روزها نیز کاهش داشته باشد به طوری که ممکن است بهای هر بشکه نفت آمریکا با کاهش نیز روبه‌روشود. بنا بر این گزارش، در حال حاضر شرایط برای قیمت نفت اوپک بسیار مناسب است اما به‌طور شفاف نمی‌توان هیچ اظهار نظر دقیقی در خصوص قیمت نفت در روزهای آتی کرد.

بیشترین و کمترین افزایش دستمزدهای کارگری

■ **مهر:** حداقل دستمزد کارگران در شش سال گذشته بین ۹ تا ۲۲ درصد در سال‌های مختلف افزایش یافته، با این حال سال ۸۶ بیشترین درصد و سال‌جاری نیز کمترین افزایش را تجربه کرده است. برای نشست‌های تعیین حداقل دستمزد سال آینده نیز از دیروز (یکشنبه) نشست‌های سه‌جانبه کارگران و کارفرمایان و دولت به صورت رسمی آغاز شد. انجام گفت‌وگوها و بررسی اوضاع معیشتی خانوار و همچنین تولید از جمله مهم‌ترین مسایلی بوده که قرار است در این نشست‌ها مطرح شود و مورد ارزیابی قرار گیرد. بررسی روند تعیین مزد طی سال‌های گذشته نیز نشان می‌دهد که هیچ‌گاه خواسته کارگران برآورده نشده و درواقع بین خواسته‌های آنها و مصوبه دستمزد بعضا اختلافات فاحشی وجود داشته است. کمترین میزان افزایش حداقل دستمزد کارگران بعد از سال ۸۵ نیز مربوط به سال‌جاری است که نسبت به حداقل ۳۰۳۰۰۰ هزار تومان سال ۸۹ فقط ۹ درصد افزایش یافت و به ۳۳۰۳۰۰ تومان رسید. بیشترین میزان افزایش حداقل دستمزد از سال ۸۵ تاکنون نیز مربوط به سال ۸۶ است که نسبت به حداقل دستمزد ۱۵۰۰۰۰ تومانی سال ۸۵، ۲۲ درصد افزایش یافت و به ۱۸۳۰۰۰ تومان رسید. در هر حال باید به انتظار نشست‌ها و کارشناسی‌های امسال شورای‌عالی کار پیرامون تعیین حداقل دستمزد سال آینده کارگران کشور نشست تا در نهایت مشخص شود که به حداقل دستمزد ۳۳۰ هزار و ۳۰۰ تومانی سال ۹۰ چقدر اضافه خواهد شد؟ نماینده کارگران کشور در نشست سه جانبه دستمزد از برگزاری جلسه مقدماتی بررسی و تعیین حداقل دستمزد سال آینده کارگران با حضور مقامات کارفرمایی و دولت خبر داد. ناصر برهانی نیز در گفت‌وگویی از آغاز نشست‌های سه‌جانبه کارگران، کارفرمایان و دولت برای بررسی و کارشناسی تعیین حداقل دستمزد سال ۹۱ کارگران کشور خبر داد و گفت: دیروز اولین نشست رسمی سه‌جانبه برگزار شد. رییس کانون شوراهای اسلامی کار استان تهران و نماینده کارگران در این نشست با اشاره به اینکه این جلسه به صورت مقدماتی و به اصطلاح استارت کار بوده است، اظهار داشت: قرار شد هر یک از گروه‌های کارگری، کارفرمایی و دولت تحقیقات و اقدامات خود را در مورد دستمزد ۹۱ به صورت رسمی آغاز کنند.